

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Judicium Ecclesiasticum Seu Decretalium Gregorij IX.
Pont. Max. Liber II.**

Schmalzgrueber, Franz

Ingolstadii, 1726

§. VII. De Tempore requisito ad Præscriptionem Rerum Incorporalium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74990](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74990)

§. VII.

De Tempore requisito ad Prescriptionem Rerum Incorporalium.

SUMMARIUM.

111. 112. Definitio Servitutis, & varietas.
 113. Tempus, quo comparatur Servitus mixta, & realis affirmativa.
 114. Et negativa.
 115. Tempus, quo eadem extinguuntur.
 116. 117. Quanto tempore extinguantur Actiones reales, & personales ex contractu, vel quasi?

118. 119. Exceptiones.
 120. Quanto tempore tollantur Actiones criminales, & obligationes ex delicto?
 121. Exceptiones.
 122. Notanda circa Prescriptionem earum.
 123. 124. 125. Quanto tempore prescribatur Censibus, & Obligationibus annuis?

QUÆRITUR I. quanto tempore acquirantur, vel amittantur Servitutes? Antequam respondeam, breviter notanda quidditas, & varietas Servitutis. Est ergo *Servitus in genere*, prout hic accipitur, jus, quod quis habet in re aliena, ut ipsi, ejusque usibus, & commodis directè, vel indirectè inserviat. Dividitur immediatè in Personalem, Realem, & Mixtam. *Personalis* est, quæ ab aliena persona, v. g. ab alieno mancipio debetur alteri personæ, ut si quis alieni mancipij usum habeat. *Realis* est, quæ à re (intelligitur autem præcipuè per *Rem prædium*) immediatè debetur alteri rei, & prædio: unde etiam hoc alterum *Prædium dominans*, prius verò *Serviens* appellatur. *Mixta* est, quæ à re aliena immediatè, debetur personæ alteri, quàm domino directò; nam hic in re sua servitutem habere non potest.

Servitus Realis tripliciter subdividitur; nam I. alia est *Affirmativa*, vi cuius dominus Prædij dominantis potest aliquid in prædio alieno facere, quin possit jure à domino prædij servientis impediri: quales servitutes sunt iter, actus, via per alienum prædium; alia est *Negativa*, vi cuius dominus prædij servientis tenetur aliquid in suo prædio ommittere, ut est Servitus altius non tollendi, ne luminibus officiat.

II 2. Alia est *Continua*, alia *Quasi continua*, alia *Discontinua*. *Servitutes continue* sunt, quæ semel constitutæ semper durant absque alio factò, vel adjumento, veluti immisio tigni. *Quasi continua* illa appellatur, quæ post sui constitutionem, quamvis non semper producat suum effectum, semper tamen est apta producere, ut stillicidium, quod non indiget hominum operâ pro continuatione, dum pluit, sed cadit per seipsum. *Discontinua* dicitur, quæ quolibet actu factum hominis requirit, ut iter, actus, via, & reliqua, quæ debentur à re rei: in quibus animus hominis non retinet continuam quasi possessionem, sed per singulas vices intervenit nova animi applicatio ad operandum.

3. Denique aliæ Servitutes sunt *Urbanæ*, quæ Prædio Urbano, aliæ *Rusticæ*, quæ Rustico Prædio debentur. Porro *Urbanum Prædium* illud dicitur, quod principaliter

extructum est ad habitandum, aut etiam recreationis gratiâ; *Rusticum*, quod principaliter extructum est ad alios fines, & usus rusticos, uti sunt horrea, & stabula pro servandis frugibus, & pecoribus. His præmissis ad Quæstionem propositam

§. 1. *Jus Servitutis mere personalis* nullo tempore usucapi potest, ita ut liber homo fiat servus, prout dictum est *suprà n. 27.*

§. 2. *Servitus mixta*, uti est *Ulusfructus*, *Ufus*, & *hab.atio*, comparatur cum bona fide, & titulo 10. annis inter presentes, 20. inter absentes; sine titulo 30. vel 40. l. *fin. C. de Prescript. long. temp.* Azor p. 3. l. 1. c. 22. q. 10. Molin. tr. 2. de Jus. D. 70. n. 4. Less. l. 2. c. 6. n. 27. Laym. l. 3. tr. 1. c. 9. n. 4. Haun. tom. 1. tr. 5. n. 315. Wiest. hic n. 118. cum alijs.

§. 3. *Servitus Realis affirmativa*, sive sit continua, vel quasi continua, ut tigni immittendi, oneris ferendi, aquæ ductus, suggrundij, stillicidij &c. sive discontinua, ut eundi per tutum prædium, agendi jumentum, ducendi currum &c. cum titulo, & bona fide præscribitur 10. annis, præsentem eo, contra quem agitur, viginti verò eo absente. Gomez var. tom. 2. c. 15. à n. 26. Molin. D. 70. cit. n. 5. Wiest. n. 119. hic. Quando præscribens Titulum præscribendi non habet, discrimen inter has Servitutes est faciendum; nam *Continua*, vel *Quasi continua* etiam sine titulo completur decennio inter presentes, vicennio inter absentes; quia tituli loco est scientia, & patientia domini, quæ permittit aliquem tali jure in præjudicium suum uti l. *si quas* 1. & l. *seq. C. de Servitut.* Azor l. cit. Less. n. 28. Laym. n. 4. *Sc. Excipitur*, nisi ex circumstantijs appareat, quòd alter ex mera gratiâ, aut liberalitate id patiatur fieri; nam, ut sæpe dictum est, per actus meræ facultatis nunquam inducitur possessio Juris, & conf. neque *Prescriptio*. In *Servitute Discontinua*, si titulus non interveniat, requiritur possessio temporis immemorialis cum bona fide, ut colligitur ex l. *servitutes* 14. ff. de *servit.* & notat Covar. l. 1. var. c. 17. n. 11. Laym. l. cit. n. 5. cum reliquis *suprà*. *Ratio disparitatis* inter utramque Servitutem est, quia

quia in Servitute Continua, cum ejusdem usus sit continuus, vel quasi continuus, facile ille adverti potest; non ita facile adverti à domino potest, quando Servitus est discontinua, cum ejusdem usus sit valde interruptus: ut proinde longiori tempore egeat is, contra quem constituitur Servitus discontinua, minori ille, contra quem constituitur Continua, vel quasi continua.

114 *§. 4.* Servitutes Reales negativæ eodem tempore præscribuntur, quo affirmativæ: solum hoc peculiare est, quod possessio Servitutis affirmativæ incipiat à die, quo quis illarum aliquâ v. g. per actualem tigni immisionem, commessionem per fundum, aquæ ductionem &c. uti coepit; contra negativæ possessio inchoatur ab eo primum die, quo servitutum præscribere volens positivè prohibet, vel impedit alterum, ne altius tollat, fenestram aperiat, vel aliud quidpiam moliat: nam si id moliens, prohibitioni acquiescat, ab eo tempore is qui prohibuit, constituitur in possessione Servitutis negativæ, & præscribere illam incipit. Azor c. 22. cit. q. 10. Molin. D. 70. n. 6. Less. n. 29. Laym. n. 6. Pirh. n. 120. Wiest. n. 120.

115 *§. 5.* Simili tempore, quo acquiruntur Servitutes reales, etiam extinguuntur per non usum, videlicet 10. annis inter præsentis, 20. inter absentes l. sicut 19. C. de Servitut. Ubi tamen duo sunt advertenda. Primum est, quod discrimen sit faciendum inter Servitutes Urbanas, & Rusticas; nam Rusticæ extinguuntur per non usum, etsi dominus prædij servientis nihil faciat, quo incipiat usucapere suam libertatem l. hæc autem 6. ff. de Servit. urb. præd. Urbanæ autem ut amittantur, necesse est, ut possessor loci debentis Servitutum aliquid bona fide faciat, quo incipiat usucapere suam libertatem e. g. ut in loco, quo tignus in domum alterius immitti poterat, obstruatur foramen paratum pro immittendo tigno. Alterum est, quod si jus servitutis tibi constitutum non habeat usum quotidianum, sed aquam e. g. ex alieno fundo ducere possis æstate tantum, vel quot mensibus, requiratur tempus duplicatum, videlicet 20. anni inter præsentis, ut tali Jure per non usum ejus viâ Præscriptionis spoliaris l. si sic 7. ff. quemadm. servit. amitt. l. fin. C. de Servit. Azor l. cit. q. 11. Laym. n. 7. Pirh. n. 122. Wiest. n. 121. Hoc tamen non debet extendi ultra Servitutes merè reales, neque si tempus duplicatum excederet spatium 40. annorum, ut monet Covar. l. 1. var. c. 17. n. 10. Ad didi, inter præsentis; nam an ad præscribendum inter absentes spatium 20. annorum duplicandum sit etiam ad spatium 40. annorum, non constat; quia de hoc nihil statuerunt Leges: probabilior tamen videtur negativa sententia; quia in textibus supra cit. solum de Præscriptione inter præsentis ser-

mo est, ac proinde decisio l. hæc autem cit. quoad absentes incorrecta manet. Gloss. in l. fin. V. desidia C. de servit. Pal. tr. 31. D. un. p. 22. §. 19. n. 9. Pirh. hic n. 122.

Hæc autem omnia, quæ hic de tempore præscribendi servitutes dicta sunt, intelligi debent casu, quo Præscriptio contra privatum fit; nam Ecclesiæ, & loca Religiosa, sicut in Præscriptione immobilium, ita & Servitutum, tempore Quadragenario gaudent, Romana verò centenario, cujus ratio est, quia Servitutes, & Jura, cum perpetua sunt, immobilibus accensentur.

Quæritur 2. quanto tempore præscribantur Actiones, & Obligationes? Antequam respondeam, adverto multum referre, an quis præscribat obligationem, & jus aliquid exigendi ab alio, vel an præscribat jus immunitatis ab actione, aut exactio- ne alterius. Primum præscribitur, quando obligatio e. g. census, pensio &c. statuto tempore exacta fuit ab alio, & ab hoc sine contradictione reddita. Ut secundum præscriptionem acquiri possit, non sufficit non fuisse exactam obligationem, sed opus est, ut is, qui immunitatem ab exactio- ne alterius præscribere vult, se neget alteri obligatum esse, vel reipsa, aut facto ita se gerat, ac si obligatus non sit; nam si agnoscat se obligatum esse, vel communiter habeatur pro obligato, nihil eundem juvabit exactio- nem non factam esse; quia locum habebit Regula, quod in actibus merè facultatis non procedat præscriptio, ut dictum est n. 27. §. 7. Hinc sequitur, quod Vasallus, aut Subditus nunquam præscribat contra dominum jus servitorum, v. g. Angariorum, nisi interpellatus negaverit se obligatum esse, aut facto ipso pro non obligato se gerat, vel publicè habeatur pro tali: & ratio est, quia cum in arbitrio, seu mera voluntate Principis sit, utrum servitia illa exigere velit, vel non, non ideo præcisè, quia temporis diuturnitate non exiguntur, alter constituitur in possessione immunitatis. Excipe, nisi is, cui jus exigendi ejusmodi servitia competit, censerit meritò possit, quod renuntiaverit juri suo: præsumi autem hoc potest varijs casibus, & præcipuè dum, quando ab alijs fit, à quibusdam non fit exactio; tum enim præsumptio esse solet pro exemptione, ut bene advertit Laym. l. 3. Theol. tr. 1. c. 8. n. 8. His prænotatis,

Distinguendum est inter Actiones reales, & personales. Actionibus realibus cum titulo præscribitur annis 10. inter præsentis, 20. inter absentes l. un. C. de Usucap. transform. & prin. Inst. de Usucap. In actionibus & Obligationibus personalibus distinguendum est inter Actiones, & obligationes personales ex contractu, vel quasi contractu ortis, & inter eas, quæ oriuntur ex delicto. Actionibus personalibus, & obligationibus Civilibus ex

Hhh;

600-

contractu vel quasi, v.g. mutui, commodati, tutelæ provenientibus adversus creditores præscribitur regulariter 30. annis, ut habetur *l. sicut 3. C. de præscript. 30. vel 40. ann. & l. super. 1. §. ad hæc 1. C. de annal. except.* ex quibus Legibus constat, per illas correctum fuisse Jus Digestorum antiquius, quo Jure Actiones Personales ex contractibus, furtis & similibus ortæ perpetuæ erant, nec ullo actoris silentio amittebantur, atque ideo non poterat contra illas opponi Præscriptio, ut refertur *princ. Inst. de perpet. & temporal. action. & constat ex varijs Legibus.*

Excipitur 1. Actio Hypothecaria: ubi distinguendum est, an res Hypothecata possideatur ab ipso debitore, aut hæredibus ejus, qui eam Hypotheca subjecit; an à creditore secundo, cui res postea fuit oppignorata; an ab aliquo tertio, qui nec debitor, nec creditor, nec alterutrius eorundem hæres est. *Si primum*, contra creditorem à debitore, vel ejus hæredibus non præscribitur, nisi 40. annis, currentibus à die, quo debitum erat solvendum *l. cum notissimi 7. C. de præscript. 30. vel 40. ann. Si secundum*, creditor secundus adversus debitorem adhuc viventem præscribet iterum non nisi 40. annis; hoc autem mortuo, annis 30. at si velit computare tempus, quo vixit debitor, rursus requirentur anni 40. ut habetur *l. cit. §. sed cum 2. Less. l. 2. c. 6. n. 37. Zæf. hic n. 4. Pirh. n. 123. König n. 46.* *Si tertium*, si quidem iste in bona fide sit, eò, quòd res Hypothecata eidem sit donata, vendita &c. ignoranti, quòd Hypothecata sit, præscribitur ab ipso tempore ordinario, h.e. triennio, si sit res mobilis, decennio inter presentes, & vicennio inter absentes, si immobilis, & titulum præscribens habeat, sine titulo autem 30. annorum spatio *l. cit. §. quamobrem 1.*

118 *Excipiuntur 2.* Legata, & Fideicommissa: quæ adversus Legatarium, & Fideicommissarium non ordinario 10. aut 20. sed extraordinario 30. annorum tempore præscribuntur *l. si duobus 3. §. sin autem 3. §. sin autem avaritiæ C. commun. de Legat. Covar. p. 3. c. 3. n. 6. Less. n. 39. Wiest. n. 124.*

Excipitur 3. Actio Redhibitoria ad recuperandum pretium, quando error dedit causam contractui; hæc enim contra emptorem præscribitur sex mensibus, computandis à die, quo emptor rescivit vitium. Similiter Actio in quanti minoris: quæ est ad recuperandam partem pretij, quam noluisse dare emptor, si vitium ei perspectum fuisset, excluditur annali Præscriptione *l. Labeo 1. & seqq. ff. de Edilit. Edict.* Ubi tamen notandum, hoc solum procedere in foro externo in ordine ad actionem intentandam venditori; nam in foro conscientia non liberatur venditor à compensando damno, nisi bona fide egerit, cum qua si egerit, usurpare pretium potest triennio,

Excipiuntur 4. actiones competentes Ecclesiæ; has enim Justinianus *Auib. quas actiones C. de SS. Eccl. constituit*, ut non aliter tollerentur, quam quadragenaria Præscriptione, si sit Ecclesia inferior Romana; si autem Romana, spatio 100. annorum. Extenditur ad actiones pertinentes ad Hospitalia, & alia loca Sacra, ad annuos reditus, aliàsque præstationes, Ecclesijs, & locis pijs competentes &c. ut notat Gonz. *in c. 4. b. tit. n. 5.* Et procedit hoc etiam casu, quo Ecclesia succedit privato, contra quem coepita fuit Præscriptio, ut supra notavi *n. 106.*

Excipiuntur 5. querela inofficiosi testamenti; nam hæc quinquennio consumitur *l. siquis 34. ff. de inoffic. testam.* *6.* Actio, quam Resp. habet adversus quæstorem, & administratorem, postquam computus sunt subscripti, seu expuncti; nam hæc ab ipsis quæstoribus, & administratoribus excluditur annis 20. ab eorum hæredibus annis 10. *l. in omnibus 13. §. Reip. 1. ff. de divers. tempor. action.* *7.* Adscriptitia, seu originaria conditio, cujus æterna jubetur authoritas esse, ita, ut Præscriptio tricennalis eidem opponi nequeat *l. præscriptionem 5. C. de præscript. 30. vel 40. ann. l. siquis 55. C. de Decurion. l. cum satis 28. C. de agricol. & censu.*

Actiones criminales, & obligationes ex 120 delicto ordinariè 20. annorum spatio per Præscriptionem tolluntur l. querelam 12. C. ad Leg. Cornel. de Fals. Proceditque hoc non tantum quoad accusationem, sed etiam quoad inquisitionem, ita, ut lapsò tempore per Jus statuto, delinquens non solum non accusari, sed ne Judex quidem contra illum inquirere regulariter possit, ut notant Clat. *§. fin. q. 51. n. 2. Farin. prax. crim. q. 10. n. 3. Haun. tom. 1. tr. 5. n. 321. Wiest. hic n. 128.* & alij ab his *citt.* Neque obest, etsi delictum notorium, imò & confessatum sit, ut tradit idem Farin. Adduntque alij hoc procedere etiam in confessione tacita, quæ fit per contumaciam, modò constet, quòd delictum jam sit præscriptum. Estque adeo verum, ut adversus hanc præscriptionem nec minoribus, nec etiam Fisco detur restitutio in integrum, Farin. *q. 18. n. 1. Haun. n. 322.* Tempus hujus exceptionis incipit currere à die commissi criminis; neque opus est notitiam illius perceptam fuisse vel ab actore, vel à Judice; quia Præscriptiones plerumque etiam ignorantibus currunt.

Dixi ordinariè; nam 1. excipitur Actio 121 injuriarum, quæ finitur tempore annali l. si non convitij 5. C. de injur. Idem dicendum regulariter de omnibus Actionibus Prætorijs poenalibus *princ. Inst. de perpet. & tempor. action. l. in honorarijs 35. ff. de O. & A. Gonz. in c. 4. b. t. n. 5. Less. l. 2. c. 6. n. 36. König hic n. 46.* Neque, ut poenæ præscribantur, requiritur bona fides, aut ignorantia poenæ tali delicto decretæ; quia poena non debe-

debetur in foro conscientie ante sententiam. Zoef. hic n. 18. cum cæteris. 2. Actio doli, quæ durat biennio *l. fin. C. de dol. mal. except. 3.* Crimen peculatus; item actio, vel accusatio adulterij, stupri, incestus, leuocinij, quæ, uti & cætera crimina obnoxia pœnæ Legis Juliae de adulterijs extinguuntur quinquennio, uti de peculatu statutum est *l. peculatus 7. ff. ad Leg. Jul. peculat. de cæteris l. mariti 29. §. hoc quinquennium 6. ff. ad Leg. Jul. de adult.* Intellige; quoad pœnas Legales, non autem quoad spiritaliales; unde etiam transacto quinquennio, à con- iuge innocente contra adulterum peti divo- rium potest. 4. Alia quadam crimina, quæ ob enormitatem nullo unquam tempo- re præscribuntur: tale est crimen parricidij *l. fin. ff. ad Leg. Pomp. de Parricid.* Stuprum per vim illatum mari, vel femine *l. mariti cit. §. fin. Apostatae l. si quis 2. Et l. Apostata- rum 4. C. de Apostat.* Suppositi partus *l. qui falsam 19. §. accusatio 1. ff. ad Leg. Corn. de fals. Hæretis, Adulteri, falsæ monete, Simo- niæ, Abortus, concussio, læsa Majestatis. Farin. q. 10. cit. n. 29.* qui hoc extendit ad omnia crimina excepta, & enarratis similia.

122 Circa hanc tamen Actionum criminalium præscriptionem duo sunt notanda. Primum est, quod in adulterio, & cæteris carnalibus, aliisque delictis, tractum suc- cessivum habentibus, aut iteratis, præscrip- tio currere non incipiat, nisi à die committi ultimi delicti. *Gloss. in l. mariti cit. V. com- missi in fin. Clar. §. fin. q. 51. n. 3. Farin. q. 10. cit. n. 16. Guazzin. defens. error. 2. c. 2. n. 35. Wiest. hic n. 130.* Alterum, quod, cum plura, præsertim inter se connexionem habentia, delicta conjuncta sunt, magis at- tendatur, quod præscriptioni minus obno- xium est: & magis perpetuum trahat ad se id, quod minus perpetuum est. *Decian. tr. crim. l. 3. c. 37. n. 22. Guazzin. c. 2. cit. n. 87. Wiest. l. cit.*

123 Quaritur 3. an, & quo tempore præscribatur Censibus, & Obligationibus an- nuis? *Mynsing. cent. 3. obs. 13. Laym. l. 3. Theol. tr. 1. c. 8. n. 9. Pax Jordan. l. 14. tit. 24. n. 421.* distinguunt inter Pensiones futuras, & inter eas, quæ lapsæ jam sunt, & non solutæ. Ut *Futuris* dicatur præscriptum, & sic in universum acquisita liberitas à solvendis pensionibus, ajunt requiri, & sufficere, ut per 30. si privato, vel 40. annos, si Ecclesiæ solvi debent, Colonus vel Emphyteuta bona fide, accedente præsertim communi persuasione, pro immuni se gesserit; quia ab eo tempore, quo pro immuni se gessit, constitutus est in possessione immunitatis, & conf. in statu eandem usucapiendi, ita, ut si tempus Jure requisitum decurrerit, futuræ pensiones ab eo amplius peti nequeant. *Futurae*, inquam; nam *Præteritis* non hoc ipso præscriptum vo- lunt, sed contendunt, ut etiam his præscrip-

tum dici possit, tot requiri præscriptiones, quot sunt pensiones lapsæ, & non solutæ. Rationem dant, quia cum singulis annis sol- venda sit pensio, ex non solutione ejusdem tot nascuntur actiones, quot non solutæ sunt pensiones: quæ actiones ut cessent, necesse est eas tolli, per singulas præscriptiones; conf. lapsis 30. vel 40. annis Colonus, vel Emphyteuta solum liberabitur à pensione, quæ illo tempore præstanda fuit, cæterarum verò, quæ postea lapsæ sunt, obligatio manet, usque dum simile tempus etiam pro ipsis fluxerit. Innuere hoc etiam videtur Imp. Justinianus, dum *l. cum notissimi 7. §. in his 6. C. de præscript. 30. vel 40. ann. Quæ dationem*, inquit, per singulos annos, vel menses, aut aliquod singulare tempus continent, tempora - - - præscriptionum, non ab exor- dio talis obligationis, sed ab initio cujusque anni, vel mensis, vel alterius singularis tem- poris computari manifestum est.

Sed dicendum, hujusmodi annuis de- 124 bitis, & obligationibus contra privatum 30. contra Ecclesias, & Monasteria 40. annorum cessatione præscribi, sine ulla inter census, & præstationes præteritas, & futuras diffe- rentia. Ita Durand. *Specul. tit. de Emphyteus. §. 1. n. 52. Menhaca l. 2. Contr. Illust. c. 55.* & alij plures, quos sequuntur ex Univer- sitate Nostra Clarissimi Doctores, Nicolaus Everhardus Senior *Consil. 187. in fine. Arnold. Rath. de Usucap. c. 4. n. 8. Haun. tom. 1. tr. 15. num. 358. Magnif. D. Christoph. de Chlingen- sperg. Inst. de Usucap. q. 24.* & novissimè meus in hac Cathedra Antecessor, & Profes- sor P. Jacob. Wiestner p. m. hic n. 126. Et 127. Sumitur 1. ex *l. sicut. 3. & l. omnes 4. C. de præscript. 30. vel 40. ann.* ubi generali dispositione statuitur, tanto tempore extingui omnem actionem. 2. ex *l. eos 26. C. de Usur.* ubi deciditur Usurarum singulis annis præstandarum debitum 30. annorum lapsu ita extingui, ut sicut sortem ita etiam Usu- ras tam præteritas, quàm futuras exigendi actio, & solvendi obligatio omnino cesset. 3. ex *c. de quarta 4. b. t.* ubi Clericus ad- versus Episcopum, petentem sibi solvi decimationes, & oblationes annuatim debitas, quadragenaria Præscriptione se fuerit, & si- ne ullo discrimine inter præteritas, & futu- ras liberatur. 4. ex *c. ad aures 6. eod.* ubi asseritur, quadragenaria cessatione à solutio- ne Decimarum omnem prorsus actionem (adeo- que tam præteritas, quàm futuras præsta- tiones respicientem) excludi. 5. ex ratio- ne; quia quibus modis quodque acquiritur, iisdem etiam amittitur *§. fin. Inst. quib. mod. toll. obligat. & l. nihil tam naturale ff. de R. 7.* Jus autem annuæ præstationis 30. an- norum spatio acquiritur, ut communis DD. habet, ergo &c.

Neque obstat, quod præstationes, & 125 anni, quibus illæ debentur, multi, distincti- que sint; quia cum singulæ non debeantur, nisi

nisi dependenter à jure eas petendi, & obligatione easdem exhibendi, sicut hoc unum, idemque est, ita mirum esse non debet, quòd una, eademque præscriptione tollatur. Putant quidem Adversarij, præscribentem quoad præteritas singulas non esse in possessione eodem tempore, quòd in possessione immunitatis à solutione earum esse nequeat, antequam lapsæ sint, ut proinde sicut singulis annis labuntur, ita singularum immunitas singulis annis incipiat possideri. Nam dicendum, sufficienter possideri libertatem quoad præstationes singulas, quòd incipiat possideri libertas à jure eas exigendi, & obligatione illas præstandi: hoc autem fit, quando præscribens bona fide desijt easdem solvere. ergo &c. Ad §. in his cit. dico, ibi

Imperatorem rectè statuisse, præscriptionis tempus non numerandum ab initio obligationis constitutæ, & observatæ à debitore (quia absurdum omnino foret, creditorem, qui aliquot annis juxta conventionis tenorem pensiones percepit, elapsis 30. annis ab initio constitutæ pensionis computandis excludi) sed ab initio cessationis, non quasi totidem sint præscriptiones, quot anni, sed una præscriptio, quæ ab eo anno, quo solutio facta non est, initium ducat. Vide plura apud laudatum Arnold. Rath. l. cit.

Addunt hic aliqui, quo tempore præscribantur alia Jura eligendi, præsentandi, visitandi &c. Sed hæc melius suis quæque locis servantur.

§. VIII.

De Effectibus Præscriptionis, & ejusdem Impedimenti.

SUMMARIUM.

126. Effectus Præscriptionis generalis.
127. Effectus specialis, & Prærogativæ, Præscriptionis immemorialis.
128. Quando dicatur Præscriptio non procedere?
129. Notanda.
130. Quando dicatur dormire?
131. 132. 133. Impedimenta, quæ dormire eandem faciunt.
134. Quando dicatur interrumpi?

135. Discrimen inter Naturalem, & Civilem ejus interruptionem.
136. Citatione interrumpitur Præscriptio 30. annorum.
137. Litis contestatione Præscriptio longi temporis.
138. 139. 140. Non tamen triennalis.
141. Sed per solam sententiam.
142. 143. Quibus concedatur restitutio in integrum adversus Præscriptionem?

126. **Q**uæritur 1. quis sit Effectus Præscriptionis? R. alius est communis omni Præscriptioni, alius proprius Præscriptioni immemoriali. Communis, & generalis Præscriptionis effectus est, quòd vel jus alienum perimat, vel dominium in præscribentem transferat, eumque ab onere restituendi liberet, etiam in foro conscientiarum, esto, postea resciat obligationem suam, vel rem fuisse alterius, prout dictum est n. 5.

127. Effectus, & Prærogativæ Præscriptionis immemorialis sunt quinque præcipuè.
1. Facit, ut quòd aliàs imprescribibile est, præscribi possit, modò præscribens sit capax illud possidendi. Sic ea, quæ Jure gentium omnibus communia sunt, quæque propterea regulariter præscribi nequeunt, spatio temporis immemorialis acquiruntur, & præscribuntur, ut rectè advertit König hic n. 30. 2. hæc Præscriptio non censetur comprehensa Statuto, aut Lege, quamvis terminis generalibus prohibente fieri Præscriptionem; quia specialem favorem continet, ut adeo opus sit speciali derogatione, quæ tamen fieri non solet, si capacitas sit in præscribente, & res sit præscribilis. Laym. l. 3. Theol. tr. 1. c. 8. num. 15. 3. in subjecto capace possessionis habet vim privilegij à Principe concessi c. super quibusdam 20. §.

præterea, & ibi Gloss. V. non extat de V. S. König n. 51. Hinc quòd acquisibile est per privilegium, etiam acquisibile dicitur per hanc Præscriptionem, 4. non tenetur allegans Præscriptionem immemorialem allegare Titulum; si tamen allegetur, etsi probari non possit nihil plerumque obest; nam ex adjuncta possessione diuturna præsumptionem, & corroboracionem accipit. Laym. l. cit. 5. Præscriptio hæc nullum definitum annorum numerum exigit, sed sufficit, si initij illius non extet memoria: quòd probari debet per testes testificantes, quòd semper ita viderint, & audierint sic fuisse, & nunquam contrarium: item quòd communis sit, & fuerit semper opinio, & fama de hoc facta, & quòd nec initij, nec contrarij extet memoria. Laym. l. cit. cum alijs.

Porro ne effectum à Jure intentum fortiatur Præscriptio faciunt Impedimenta, quæ triplicis maximè generis sunt; nam aliqua faciunt, ne incipiat, seu currat Præscriptio; alia, ut cœpta dormiat, vel omnino interrumpatur; quædam, ut completa rescindatur.

Quæritur 2. quando dicatur non procedere, vel non currere Præscriptio? R. non procedere Præscriptio tum dicitur, quando ob defectum alicujus conditionis requisita aut non incipit, aut non potest incipere. Covar.